

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2004

Nr 13

Nr 13

ARKIVLAG

för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President¹⁾ den 20 januari 2004

Utfärdad²⁾ i Mariehamn den 1 april 2004

I enlighet med lagtingets beslut³⁾ föreskrivs:

1 kap. Lagens tillämpningsområde

1 §

I landskapet Åland handhas förvaltningen av offentliga arkiv av Ålands landskapsstyrelse med i 2 § nämnda undantag. Lagen gäller följande arkivbildare:

1) landskapsstyrelsen samt landskapsstyrelsen underlydande enheter, verk, affärsverk, inrättningar och myndigheter,

2) Ålands penningautomatförening,

3) kommunala myndigheter och organ,

4) andra samfund, organ och personer när de utför ett offentligt uppdrag enligt landskapslag till den del det som följd av uppdraget uppkommer handlingar som avses i landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet (72/1977).

På Ålands lagting och Ålands delegation i Nordiska rådet tillämpas dock endast 4 och 5 §§ samt 6 § 1 och 2 mom. i denna lag.

2 §

På den evangelisk-lutherska kyrkans arkiv i landskapet tillämpas vad som stadgas i kyrkolagen.

På statliga myndigheter verksamma i landskapet Åland tillämpas arkivlagen (FFS 831/1994), dock så att dessa myndigheter får föra bort sina arkivalier från landskapet endast efter samråd med landskapsstyrelsen.

2 kap. Landskapsarkivet

3 §

Landskapsstyrelsen har det högsta överinseendet över arkivväsendet inom landskapet. För att leda och övervaka arkivväsendet i landskapet och för att säkerställa att handlingar som hör till vårt åländska kulturarv bevaras och är tillgängliga för att främja forskning samt styra och utveckla arkivfunktionen upprätthåller landskapsstyrelsen ett landskapsarkiv. I landskapsarkivet mottas, förvaras och ordnas arkivalier samt hålls sådana tillgängliga för myndigheter, forskare och andra.

3 kap. Arkivfunktionen och organiseringen av den

4 §

Ett arkiv omfattar de handlingar som inkommit till arkivbildaren på grund av dess uppgifter eller som tillkommit genom dess verksamhet.

Med handling avses i denna lag en framställning i skrift eller bild eller en på elektronisk väg eller på annat sätt åstadkommen framställning som kan läsas, avlyssnas eller annars uppfattas med tekniska hjälpmedel.

5 §

Varje arkivbildare skall ha en arkivfunktion. Arkivfunktionen har till uppgift att säkerställa

¹⁾ Lagens 14, 15 och 16 §§ förordnades att förfalla.

²⁾ De förfallna 14, 15 och 16 §§ har utgått och omparagrafering har gjorts.

³⁾ Ls framst. nr 21/2002-2003

Lu bet. nr 3/2002-2003

att handlingar hålls tillgängliga och bevaras, att sköta den informationstjänst som hänförs sig till dem, att bestämma handlingars förvaringsvärde och att gallra ut onödigt material.

Arkivfunktionens krav skall beaktas i arkivbildarens informations- och dokumentförvaltning.

6 §

Arkivbildaren ansvarar för planeringen av arkivfunktionen samt för dess praktiska skötsel.

Varje arkivbildare har en arkivplan vilken skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Av arkivplanen skall framgå åtminstone

1) förvaringstiderna för handlingar som inkommer och uppstår till följd av skötseln av arkivbildarens verksamhet,

2) förvaringssätten för ovan nämnda handlingar,

3) vilka handlingar och uppgifter i handlingar som skall bevaras varaktigt,

4) vilka arkivutrymmen som används för handlingar som skall förvaras varaktigt,

5) vilka material och metoder som används för framställning av handlingar och för lagring av information och

6) vilka handlingar som kan utgallras ur arkivet.

Landskapsstyrelsen kan vid behov genom en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om punkterna 1-6 i 2 mom.

Innan landskapsstyrelsen fattar beslut om fastställande av en arkivplan skall ett utlåtande inbegäras från riksarkivet till den del beslutet rör utgallring av handlingar.

Arkivfunktionen skall skötas så att den stöder arkivbildaren i dess uppgifter samt tillgodoser enskilda personers och sammanslutningars rätt att få ut uppgifter ur offentliga handlingar och att enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd samt datasekretess har beaktats på behörigt sätt och att tillgången på handlingar som ansluter sig till enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd säkerställs och att handlingarna betjänar forskningen.

7 §

Arkivfunktionen i kommunerna skall organiseras av kommunstyrelsen. Dessa utser den tjänsteinnehavare eller funktionär som leder kommunens arkivfunktion och arkivbildning och svarar för de handlingar som skall förvaras varaktigt.

Vad som i 1 mom. stadgas om kommunerna gäller också kommunalförbund och andra motsvarande samarbetsformer.

8 §

Landskapsstyrelsen har rätt att utan hinder av sekresesstadgandena få uppgifter om arkivbildarnas arkivfunktion och inspektera de i 1 § 1 mom. nämnda arkivbildarnas arkivfunktion.

4 kap.

Framställning, förvaring och användning av handlingar

9 §

Framställningen av handlingar och lagringen av information som skall bevaras varaktigt eller för viss tid framöver skall ske med användning av material och metoder som är arkivbeständiga. Handlingar som skall förvaras varaktigt skall förvaras i sådana arkivutrymmen som är skyddade mot förstörelse, skada och obehörig användning. Förvaringsutrymmena för arkiv skall vara säkra mot brand, fukt, stöld och annan åverkan.

10 §

Handlingar som inte skall förvaras varaktigt skall efter den förvaringstid som fastställts för dem gallras ut så att datasekretessen är tryggad.

11 §

Handlingar som hör till i 1 § 1 mom. nämnda arkivbildare och som skall förvaras varaktigt skall överföras till landskapsarkivet vid den tidpunkt och med iakttagande av det förfarande landskapsstyrelsen beslutar. Den överlåtande arkivbildaren svarar för förvaringen av handlingarna före överföringen, för att handlingarna ställs i sådant skick att de kan överföras och för de kostnader som föranleds av överföringen till landskapsarkivet.

I landskapsarkivet kan på basis av ett särskilt avtal även tas emot sådana handlingar från andra arkivbildare som skall förvaras varaktigt. Om det inte avtalas eller stadgas särskilt om överlåtna handlingars offentlighet iakttas 12 § 2 mom.

5 kap.

Privata arkiv

12 §

Ett privat arkiv eller handlingar som hör till det kan med stöd av ett avtal som ingås med arkivets ägare övertas och förvaras eller vårdas i landskapsarkivet.

I fråga om sådana privata brevs och andra handlingars offentlighet som hör till ett privat arkiv som avses i 1 mom. skall iakttas vad som

med överlåtaren överenskommits om offentlighet. Om offentligheten gäller dessutom i tillämpliga delar landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet.

13 §

Landskapsstyrelsen kan föra register över privata arkiv och därtill hörande handlingar som är av betydelse för landskapets kulturarv eller för åländsk forskning.

Mariehamn den 1 april 2004

ROGER NORDLUND
lantråd

**6 kap.
Ikraftträdande**

14 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, arkivlagen den 20 februari 1981 (FFS 184/1981). Arkivbildare kan dock fatta beslut om och landskapsstyrelsen kan fastställa i 6 § avsedda arkivplaner innan denna lag träder i kraft.

Lars Selander
föredragande ledamot

